

Можливості використання додатка *Google Classroom* в освітньому процесі

Розглянуто переваги та недоліки застосування додатка *Google Classroom* у роботі зі студентами. Розкрито основні можливості, які надає цей сервіс для викладача та студентів. Містяться практичні рекомендації щодо використання додатка як сучасного методу дистанційного навчання. Закцентовано увагу на можливостях візуалізації навчального матеріалу та завдань із курсів, що викладаються, за допомогою розміщення цих матеріалів (або посилань на них) у *Google Classroom*.

Ключові слова: дистанційне навчання, додаток *Google Classroom*, методи дистанційного навчання, візуалізація, індивідуальна робота.

S. V. Sadrytska
sadritskaya@gmail.com

Opportunities for using the *Google Classroom* application in the educational process

The article discusses the advantages and disadvantages of using the *Google Classroom* application in order to work with students. The main opportunities offered by this service for the teacher and students are outlined. The article contains practical recommendations for using the application as a modern distance learning method. It focuses on the ability to visualize the training material and the tasks of the courses taught by placing these materials (or links to them) in the *Google Classroom*.

Keywords: Distance Learning, Google Classroom App, Distance Learning Methods, Visualization, Individual Work.

Освітні технології у сучасному світі розвиваються у все більш тісному зв'язку з інформаційними технологіями. Сундар Пічаї, генеральний директор компанії *Google*, зазначив: «Технологія сама по собі не покращить освіти, але вона може стати потужною частиною рішення»¹. Доступ до мережі Інтернет здобувачів вищої освіти, що постійно зростає, уможливило майже стовідсоткове охоплення студентської аудиторії дистанційними видами роботи. Сьогодні вже багато хто з викладачів має досвід використання популярних навчальних систем *Moodle*, *Canvas*, *Blackboard*, *Schoology*. Однак українські університети пройшли лише частину шляху в поширенні

¹ Sundar Pichai. «Technology alone will not improve education, but it can be a powerful part of the solution» (https://edu.google.com/?modal_active=none).

сучасних, дистанційних форм навчання. Застосування та впровадження таких видів роботи в освітній процес досі не є загальнопоширеним, має фрагментарний, епізодичний характер, і головне – не є повноцінним аналогом традиційних форм роботи зі студентами в аудиторії (лекцій, семінарів).

У стратегіях розвитку провідних сучасних університетів впровадження дистанційних форм навчання визначається як пріоритетний напрям [3]. Саме тому матеріали статті можуть бути корисними широкій аудиторії викладачів – незалежно від дисциплін викладання або профілю навчання студентів. Особливо це буде корисним викладачам, які не мали досвіду роботи з додатком або зустрілися з певними проблемами у його використанні.

Безкоштовний веб-сервіс *Google Classroom* було створено компанією *Google* лише п'ять років тому, що дозволяє впевнено називати його одним із новітніх методів роботи зі студентами. Відразу в Україні він привернув увагу фахівців у галузі управління освітою, педагогів [1]. Від початку головною метою цього додатка було створення простих умов для ефективної комунікації викладача та студента. Завдяки швидкому обміну файлами прискорюється процес поширення завдань, оголошень, матеріалів курсу, легше систематизуються отримані відповіді студентів, надається оперативна інформація щодо оцінки робіт. На наше переконання, потенціал цього додатка в сучасних навчальних закладах використовується лише частково, хоча попит на дистанційні форми навчання серед здобувачів вищої освіти постійно зростає.

По-перше, слід відзначити *доступність* використання: навчальним закладам та некомерційним організаціям таку можливість надано як основний сервіс безоплатно. Здобувачі освіти, які мають особисті аккаунти *Google*, можуть працювати із «Класом» безкоштовно².

За наявності підключення до мережі Інтернет додатком можна користуватися на комп'ютері у будь-якому браузері: наприклад, *Chrome*, *Firefox*, *Internet Explorer* або *Safari*. Більше того, *Google Classroom* підтримує нові версії основних браузерів – відповідно до того, як вони оновлюються. Не виникає проблем із доступом із мобільних пристроїв на базі *Android* та *Apple iOS*, що особливо зручно для більшості студентів, які активно користуються смартфонами. Сервіс є безпечним, тут немає реклами, а матеріали та інформація студентів не використовуються з метою реклами. У роботі з додатком можна використовувати найактуальніші відеоматеріали з *YouTube*, форми *Google*, PDF-файли або будь-які інші об'єкти.

По-друге, сервіс є досить *варіативним* – відповідно, його можна використовувати як повністю, так і частково. Розміщувати, наприклад, лише матеріали, давати завдання або використовувати лише для зворотного зв'язку зі студентами та консультацій. Однак у будь-якому разі починати роботу

² Для інших пакетів *G Suite Business* та *G Suite Enterprise* *Google Classroom* є додатковим сервісом.

з *Google Classroom* потрібно зі створення та налаштування курсу. Після активізації функції «створити курс» викладач має визначити та ввести основні налаштування:

- назва курсу;
- опис курсу;
- аудиторія та ін.

Кожному курсу на цьому етапі надається унікальний код, за яким його можуть знайти студенти та отримати до нього доступ.

Наступним кроком стає *налаштування можливостей*, які викладач надає студентам. Залежно від того, яку форму активності студентів передбачено викладачем у цьому курсі, можна надати можливість студентам публікувати дописи, розміщувати коментарі та ін. Всі, хто приєднався до курсу, відображаються у списку студентів. Однак тут є певний недолік: він полягає в тому, що студенти не завжди використовують для реєстрації справжні імена та прізвища, користуються нікнеймами. Це іноді ускладнює пошук окремого студента у списку. Цей недолік легко можна виправити завдяки формуванню у студентів культури ділового спілкування, в якому використання вигаданих імен недоречним. У відображеному списку студентів можна окремо виділити тих, кого на сьогодні можна ігнорувати (наприклад, студентів заочної форми навчання, яким на певний час надається можливість користуватися матеріалами курсу для денної форми навчання). Після завершення семестру можна вилучити список студентів та створити новий, змістове наповнення курсу при цьому залишається.

Розкриваючи головні можливості, що надає *Google Classroom*, для освітнього процесу, слід окремо підкреслити *можливість спільного доступу* викладачів. Це є особливо важливим для великих закладів освіти зі значною кількістю студентів, де потокові дисципліни викладаються разом кількома викладачами. Крім того, набула поширення модульна форма навчання, коли студенти отримують інформацію з певної дисципліни за тематичними модулями, які також часто викладаються різними викладачами. Завдяки додатку *Google Classroom* всі викладачі, які отримали запрошення, мають можливість відстежувати надходження робіт, вносити результати та оцінки, коментувати та відповідати на коментарі студентів або переглядати розміщені матеріали.

Використання додатка робить більш зручним *індивідуальну роботу* зі студентами, дає змогу розсилати варіанти робіт та окремі завдання. Це зручно використовувати у роботі зі студентами, які навчаються за індивідуальним графіком: вони можуть отримувати окремі завдання та матеріали. Цікавим моментом у розділі завдань для студентів є можливість створення завдання у вигляді тесту, який студент заповнює онлайн. Головне, що під час заповнення тесту неможливо вийти з нього, а потім знову зайти, що унеможлиблює шахрайство за допомогою використання телефону.

Наведу приклад використання *Google Classroom* в освітньому процесі. Курс «Система організації соціальних служб» викладається студентам третього курсу, які здобувають вищу освіту за спеціальністю «Соціальна робота». Оскільки курс присвячено одній зі сфер соціального життя нашого суспільства, маємо враховувати, що це досить динамічний предмет вивчення. Зміни законодавства, рішення влади на регіональному рівні або певні резонансні події у місті потребують відображення у навчальному курсі. Майбутнім управлінцям важливо не лише бути у контексті подій, але й вчитися швидко знаходити потрібні канали інформації, критично аналізувати події та правильно приймати рішення. Досить часто як відеоматеріали нами було використано інтерв'ю відомих людей, посадовців із приводу проблемних питань у соціальній сфері. Студенти отримують посилання на відеоматеріал та завдання до нього.

Приклад завдання з посиланням на відео

Завдання: Перегляньте відео. Підготуйте відповіді на запитання.

- ✓ Про яку групу клієнтів соціальної роботи йдеться? Про яку соціальну послугу?
- ✓ Які служби міста задіяні у вирішенні проблеми?
- ✓ Хто приймає остаточне рішення?
- ✓ У чому полягає проблема бюджетного фінансування?

Це дає змогу візуалізувати певний матеріал, студент опрацьовує не лише зміст, як під час роботи з текстом, він може аналізувати невербаліку, інформаційний контекст, емоційність подання та сприйняття інформації. Завдяки *Google Classroom* спрощується перевірка виконання завдання. Викладач бачить статистику одразу: хто упорався із завданням, хто вклався вчасно чи із запізненням. Питання, чи слід ознайомитися із матеріалом, – стає вибором студента, а викладач позбавлений відмовок студентів на кшталт: «Не знав, не знайшов» та ін. Студенти ж можуть переглядати завдання й матеріали декілька разів, ставити питання, які виникли під час перегляду, або стосовно завдання.

Важливим моментом, на якому хотілося б акцентувати увагу, є *вимоги систематизації*. Якщо розпочати роботу з додатком, то є змога розміщувати матеріали за темами, блоками, модулями. Однак це не підійде викладачам, курси яких дещо хаотичні, структуровані лише частково, сповнені творчих імпровізацій. Перевірено на досвіді, що навіть у разі постійного оновлення у *Google Classroom* недостатньо структурована інформація лише перенавантажує студентів та не справляє належного навчального ефекту.

Описаний досвід апробації запропонованої методичної розробки доводить, що сервіс *Google Classroom* дозволяє використовувати в освітньому

процесі актуальні відеоматеріали шляхом розміщення завдань разом із посиланням на відео. (Наприклад, виступ на телебаченні посадової особи з приводу змін у наданні соціальних послуг у місті.) Це сприяє візуалізації та індивідуалізації процесу навчання. Більш продуктивною стає комунікація, адже матеріали теми, відео- та фотоматеріали студенти можуть переглянути ще до зустрічі з викладачем на лекції.

Цей метод робить навчання більш продуктивним, дозволяє зручно розміщувати, оцінювати завдання, коментувати їх, повертати роботи на доопрацювання. Зручно, що «Клас» інтегровано з іншими інструментами *Google* – такими, як «Документи» або «Диск».

Зрозуміло, що згаданий метод економить час і студента, і викладача, а, крім того, ще купу такого важливого ресурсу, як папір. Наприкінці відзначимо, що завдяки сервісу легко забезпечується зворотний зв'язок зі студентами. Це є особливо важливим для міжфакультетських вибіркових дисциплін. Вдало організовується спільна робота науково-педагогічних працівників, які викладають разом одну дисципліну.

Однак запропонований вид роботи вимагає постійного оновлення змісту курсу, матеріалів, спонукає до творчості, виключає втручання інших осіб, які можуть здійснювати надмірний контроль.

Крім того, опис розробки був би, безперечно, неповним, якби у висновку ми б не окреслили певні обмеження використання *Google Classroom* та недоліки у роботі з ним.

- Додаток може засмічувати повідомленнями пошту, якщо не увімкнути певні параметри обмеження.
- Він не є заміником інших видів роботи та збільшує навантаження на викладача.
- Вимагає регулярного заповнення: його не можна заповнювати спонтанно та хаотично.
- Розробку курсу не буде зараховано до рейтингу викладача – як, наприклад, розробку дистанційного курсу, однак така розробка може передувати та спрощувати роботу над дистанційними курсами у *Moodle*.
- У студентів формується відчуття «онлайн-присутності викладача» у будь-який час, ніби роботи перевіряються самі, що знецінює роботу викладача.
- Правила документообігу, наприклад у Каразінському університеті, вимагають, щоб контрольні, індивідуальні роботи студентів у друкованому вигляді зберігалися на кафедрі; отже, ці завдання потрібно однаково роздруковувати.

Наприкінці хотілося б відзначити, що можливості *Google Classroom* постійно розширюються. Повсякчас відбуваються тестування нових функцій (наприклад, журнал) – отже, можна взяти участь у їхньому тестуванні. Всі

новини доступні у блозі *Google for Education* [2]. Крім того, є можливість поліпшувати навички використання сервісу за допомогою спеціального чату. Найголовніше, що впровадження розробки сприяє більш ефективній комунікації між викладачем та студентами, не потребує особливих умов для навчання (застосування мультимедійних аудиторій, додаткової техніки), а обмін коментарями й запитаннями стає можливим ще до зустрічі в аудиторії – і стимулює підготовку студентів до аудиторних занять.

Література

1. Гриценко В. Використання сервісу *Google Classroom* для управління освітніми процесами [Електронний ресурс] / В. Гриценко, І. Юстик // Використання сервісу для управління освітніми процесами. – 2015. – Режим доступу : <https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2015-10-06-06-17-54/%20seksiia-4/3930-vykorystannya-servis-u-google-classroom-dlya-upravlinnya-osvitnimy-protseamy>
2. Гугл для освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://developers.google.com/edu/>
3. Стратегія розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки. Затверджено рішенням Конференції трудового колективу університету від 27 грудня 2018 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.univer.kharkov.ua/docs/work/strategiya-rozvytku-universitetu-2019-2025-2.pdf>